

Vraag en antwoord

Werken zandwinningsput in Melle

Beste Mellenaar,

Allereerst bedankt om het digitaal infomoment bij te wonen over de zandwinningsput in Melle. We bezorgen je graag de opname en presentatie van deze infosessie, samen met de antwoorden op gestelde vragen.

Sigmaproject: veiligheid én natuurontwikkeling

VRAGEN:

- Welke impact heeft het project van de zandwinningsput op de totale voorziene capaciteit in het Sigmaplan? Is dit project niet louter een natuurproject?
- Hebben deze werken een invloed op de mogelijkheid om water te bufferen en huizen te beschermen bij extreme neerslag (cfr. 'waterbom' in juli 2021)?
- Hoe zit het met de ingebruikname van het GGG Ham en de nodige dijkhoogte van 8 m TAW?

Het aansluiten van de zandwinningsput in Melle op de Schelde maakt deel uit van het Scheldemeanderproject Gent-Wetteren, dat op zijn beurt 1 van de 19 Sigmaprojecten is. Alle deelprojecten zijn nodig om samen de Sigmadoelstellingen in Vlaanderen te realiseren voor meer waterveiligheid en meer natuurontwikkeling.

Waterveiligheid

De aantakking van de zandwinningsput in Melle zal de regio beter beschermen tegen overstromingen, rekening houdend met de zeespiegelstijging tot 2100. Om meer waterveiligheid in Vlaanderen te garanderen, is de uitvoering van alle Sigmaprojecten nodig. De ingebruikname van het gecontroleerd gereduceerd getijdengebied (GGG) Ham én de Sigmadijk op 8 meter TAW (Tweede Algemene Waterpassing) ter hoogte van Melle zijn dus allebei nodig om meer waterbescherming te garanderen.

Naast de globale waterveiligheid bekijken we ook de lokale waterbuffering. Uit verschillende uitgevoerde simulaties blijkt dat de kans op overstromingen niet zal verslechteren met de realisatie van dit project. Weliswaar is een waterbom, zoals vorige zomer langs de Vesder, een zeer uitzonderlijke ramp en moeten we dergelijke scenario's nog verder onderzoeken. Momenteel bekijkt de drinkwaterintercommunale Farys alvast hoe ze de afvoermogelijkheden kan verbeteren en we deze samen kunnen integreren in het Sigma-project voor de zandwinningsput in Melle.

Natuurontwikkeling

Door de zandwinningsput te verbinden met de Schelde creëren we heel wat nieuwe en bijzonder zeldzame getijdennatuur. De zandwinningsput is namelijk, met gepaste maatregelen, heel geschikt om in te richten als estuariene natuur. Die nieuwe natuurwaarden doen dienst als natuurcompensatie voor andere Sigmaprojecten.

Dankzij de Sigma-projecten kunnen we de instandhoudingsdoelstellingen halen voor het Natura 2000-gebied 'Schelde- en Durme-estuarium van de Nederlandse grens tot Gent'. Doelstellingen die belangrijk zijn om te kunnen voldoen aan de Europese habitat- en vogelrichtlijnen. De ontwikkeling van de zandwinningsput in Melle betreft inderdaad grotendeels de Sigmaprojectdoelstelling om meer natte natuur te creëren en het ecosysteem van de rivier te verbeteren.

Toegankelijkheid in het gebied

VRAGEN:

-
- De dijk is ontoegankelijk gemaakt omwille van inkijk in woningen, maar nu wordt aan de zuidkant een fiets- en wandeltoegang naar de Scheldedijk voorzien. Wat met de inkijk daar?
-
- Er komt een fietspad tussen de Oude Brusselseweg en de dijk rond de zandwinning en/of jaagpad langs de Schelde. Wat met de privacy? Vanwaar plots dit plan voor een fietspad? Wat is de link met het Sigmaplan voor meer waterveiligheid? Wie is de verantwoordelijke voor dit voorstel? Worden alle burens nog schriftelijk op de hoogte gebracht?
-
- Hoe ziet de zuidelijk toegang eruit tot het jaagpad, kunnen we daarvan plannen zien?
-
- Wat de toegangsweg voor fietsers en wandelaars naar de dijk betreft: kan de dreef van Rouckhout in de Zwaanhoeklos geen alternatief zijn voor de Oude Brusselseweg? De dreef ligt er al en er moet waarschijnlijk maar een klein stukje onteigend worden om de weg door te trekken tot de dijk.
-
- Hoe zit het met de plannen van de ringdijk en de aanvang van de werken eind 2023? Nog niet alle nodige gronden zijn jullie eigendom en nog niet alle rechtszaken zijn afgehandeld? Wat met mijn weide en paarden?
-

Zuidelijke toegang

De verbinding tussen de wijk en het jaagpad werd eerder al door de gemeente en bewoners aangehaald als mogelijke maatregel om de veiligheid voor fietsers te verhogen. Met de gemeente Melle hebben we een samenwerking gesloten waarin het meer toegankelijk maken van het jaagpad werd opgenomen. Vandaar dat deze verbinding is opgenomen in de schetsontwerpen.

Het Sigmaplan heeft twee hoofddoelstellingen: een betere bescherming tegen overstromingen bieden en meer natuurontwikkeling creëren. Daarnaast nemen we, bij de uitwerking van projecten in nauw overleg met de lokale besturen, tal van andere maatschappelijk relevante aspecten mee, zoals recreatie en landbouw bijvoorbeeld. Bij de verdere detaillering zullen we uiteraard rekening houden met de privacy van de buurtbewoners. Ook bekijken we, samen met de gemeente Melle, de suggestie om de dreef van Rouckhout in de Zwaanhoeklos te gebruiken als toegangsweg.

Verwerving van gronden

We proberen de gronden maximaal op vrijwillige basis aan te kopen. Waar dat niet mogelijk is, wenden we het onteigeningsbesluit aan. Hoelang dit zal duren, hangt af van meerdere factoren en is daardoor moeilijk op voorhand in te schatten. Indien de nodige vergunningen er zijn en een aannemer beschikbaar is, kunnen we terugvallen op het decreet op de waterkeringen om de werken alsnog te kunnen aanvatten op percelen die nog niet verworven zijn.

We hebben, zoals eerder besproken, de weide slechts gedeeltelijk opgenomen zodat er nog een deel overblijft om te gebruiken. Om volledig buiten de weide te blijven, zouden we de oppervlakte te veel moeten verkleinen om onze doelstellingen te halen. Er loopt nog een verzoek tot vernietiging van het Ruimtelijk Uitvoeringsplan van Ruimte Vlaanderen. Een behandelingstermijn hiervoor is echter nog niet gekend. Uiteraard contacteren we de betrokkene bij zicht op de timing van de werken. Het verzoek tot schorsing van het Ruimtelijk Uitvoeringsplan is niet opschortend, dus er kan wel al gestart worden met de werken.

Timing en kosten van de werken

VRAGEN

- Wat is het geschatte budget en aantal werkdagen voor dit project momenteel?
- Welke werken starten in 2023: die aan de ringdijk of die ter hoogte van de brug in Heusden?

Kosten

De kosten zijn afhankelijk van de gekozen inrichtingsvariant. We onderzoeken dit nog verder, rekening houdend met de natuurnoden, het budget, het vermijden van hinder... De kosten worden geraamd op 1,65 miljoen euro voor de dijkwerken en 0,3 miljoen euro voor de twee kleine inlaat/uitlaat-constructies.

Planning

We willen eind 2023 starten met de werken aan de voormalige zandwinningsput. De werken aan de constructie ter hoogte van de brug in Heusden zullen pas later aanvangen. Dat komt omdat we eerst de compensatiegebieden moeten aanleggen – de Zandwinningsput in Melle en GGG Ham in Wetteren. Ook het gecontroleerd overstromingsgebied (GOG) Bastenakkers wordt ervoor aangelegd omdat dit een belangrijke veiligheidsbijdrage levert voor de ruimere zone.

Duur van de werken

De grondwerken aan de nieuwe ringdijk en de huidige Scheldedijk zullen ongeveer 1 jaar in beslag nemen. We proberen de impact op de omgeving zo beperkt mogelijk te houden. Zo zullen we grote hoeveelheden grond aan- en afvoeren via de waterweg om hinder op de rijbaan te vermijden. Ook zullen we zoveel mogelijk grond en grondstoffen uit de directe omgeving hergebruiken.

Geen vervuilde grond

VRAAG:

- Met het opbaggeren/verplaatsen van slib komt ongetwijfeld een pak historische vervuiling weer naar boven. Daarmee belasten we toch het milieu van de put?

We brengen enkel proper materiaal aan dat voldoet aan de wetgeving inzake hergebruik van baggerspecie. Momenteel loopt er nog een uitgebreid milieu-hygiënisch bodemonderzoek in de tij-arm tussen Heusden en Gentbrugge waar het jaarrond GGG zal worden ingericht. Het is nog onduidelijk hoeveel materiaal hergebruikt zal kunnen worden. Daarom werden er twee varianten voor de zandwinningsput uitgewerkt, waarbij wel/geen extra grond nodig is van buiten de zandwinningsput zelf.

Oppervlaktevuil van de Schelde tegenhouden

VRAAG:

- Is er een filterinstallatie voorzien om het oppervlaktevuil van de Schelde tegen te houden?

Op de inwateringskoker wordt altijd een vuilrooster voorzien, om het vuil tegen te houden én verstopping van de inlaat te voorkomen. Het rooster is fijn genoeg om het meeste vuil tegen te houden.

Vissen

VRAAG:

- Welke specifieke vissoorten worden extra verwacht om de fauna van de put te verrijken? Kan elke soort langs de vistrap?

Op basis van vismonitoring in de Paardeweide – een wetland op de linker-Scheldeoever, op grondgebied van Wichelen en Berlare – kunnen we stellen dat alle vissen die in de Schelde voorkomen, ook te vinden zullen zijn in de toekomstige zandwinningsput. De Paardeweide is een Sigma-project van de cluster Kalkense Meersen en werd als niet-tidale aantakking (NTA) ingericht – uniek in Vlaanderen. Concreet betekent dit dat water bij hoogtij via de meest oostelijke sluis het gebied binnenstroomt en bij laagtij aan de westelijke kant via een vistrap opnieuw terugstroomt naar de Schelde. Het gebied is daardoor aangetakt aan de Schelde zonder dat er getijdenwerking ontstaat.

Staalnames tonen aan dat via de inlaat vooral kleine vissen (juvenielen) in grote getale binnenkomen. Via de vistrap op de uitlaat kunnen vissen het gebied verlaten, terwijl sterkere zwemmers (adulten) ook via tegenstroom binnen geraken. Het Paardeweide-project vormt de inspiratie voor de inrichting van de zandwinningsput in Melle. In Paardeweide werden sinds 2014 al 24 verschillende vissoorten (18 inheems) waargenomen die allemaal via vismigratie zijn binnengekomen. Opmerkelijk is het voorkomen van grote karpers en palingen. Daarnaast zijn de vele visetende vogels ook een indicatie van veel vis in het gebied – zoals de roerdomp, aalscholver en blauwe reiger.

Meer info?

Uiteraard kan je altijd bijkomende info inwinnen, via mail naar info@sigmaplan.be of Michael.DeBeukelaer-Dossche@vlaamsewaterweg.be. Wie graag op de hoogte wil blijven van de laatste ontwikkelingen, kan zich ook inschrijven op de nieuwsbrief via www.sigmaplan.be. Voor specifieke informatie over dit project kruis je op de inschrijfpagina dan 'Scheldemeander Gent-Wetteren' aan.

Met vriendelijke groeten,
De Vlaamse Waterweg nv en Natuur en Bos van de Vlaamse overheid